

Teist *Cepphus grylle*

Black Guillemot

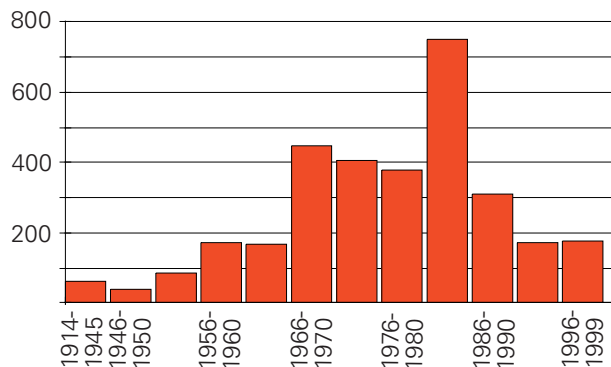

Teisten hekker langs hele norskekysten, men er fåtallig i Sør-Norge. I tillegg mangler arten i de indre delene av enkelte fjorder. På Svalbard hekker teisten på store deler av øygruppen. Dietten består for det meste av fisk, krepsdyr og bløtdyr som i hekketiden fanges på grunt farvann, vanligvis innenfor fire km fra koloniene.

Arten er sirkumpolar i arktiske farvann. I Atlanterhavet hekker arten fra 43° til 80°N. Teist er sannsynligvis den av alkefuglene som kan påtreffes lengst mot nord.

Fordi teisten legger reiret skjult i fjellsprekker eller under steiner, er arten vanskelig å telle og overvåke. Arten hekker ofte i kolonier, men kolonier med mer enn 1000 par forekommer bare unntaksvis i Norge. Bestanden nord for polarsirkelen, inkludert Svalbard, er anslått til ca. 50 000 par (Lorentsen & Pokrovskaya 2000). Til tross for mangelfull bestandsovervåking, er det ingen tvil om at bestanden har gått sterkt tilbake,

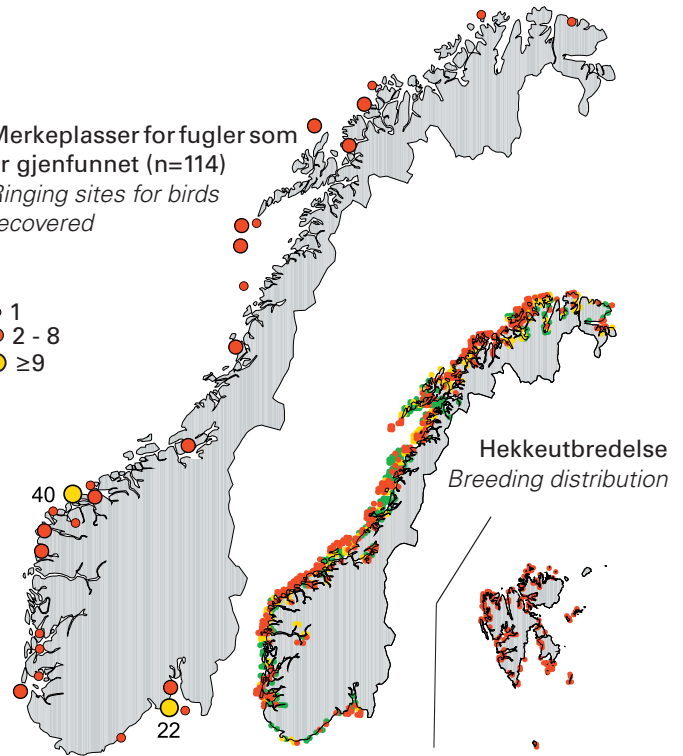
Antall Numbers

Merkinger fordelt på ulike tidsperioder (n=3179).
Number of birds ringed in different periods.

Merkeplasser for fugler som er gjenfunnet (n=114)
Ringing sites for birds recovered

- 1
- 2 - 8
- ≥9

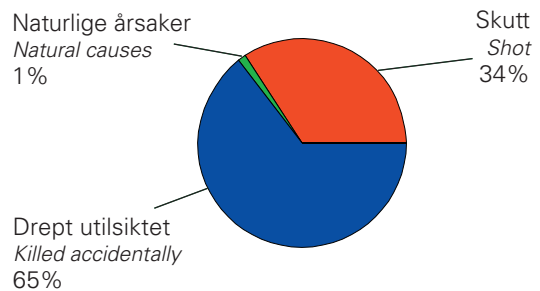
og enkelte steder er arten helt borte. En viktig årsak til tilbakegangen er sannsynligvis at villminkens utbredelsesområde har økt (Folkestad 1982). Verdensbestanden er anslått til 350 000 par (Lloyd m.fl. 1991).

Merkedata

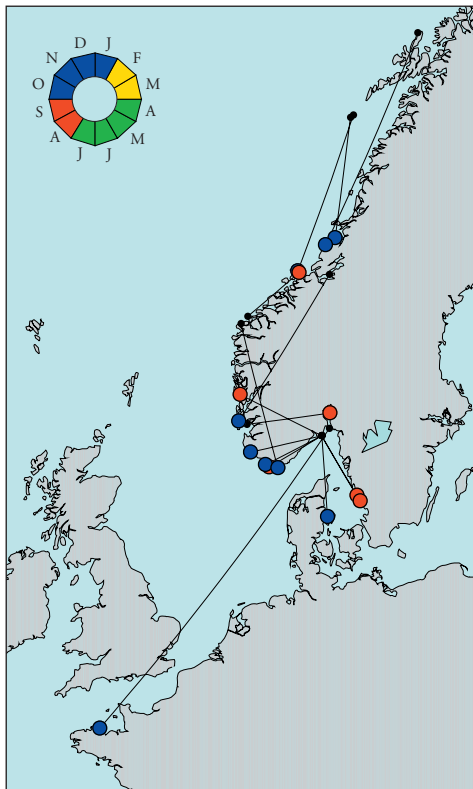
Ringmerking av teist i Norge har foregått i alle periodene fra 1914 og fram til og med 1999. Det ble ringmerket flest i perioden 1981-1985 under det nasjonale Sjøfuglprosjektet 1979-1984 (Røv 1984).

Gjenfunnsdata

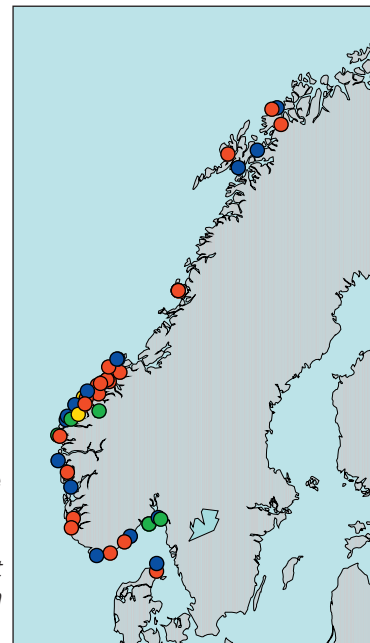
Det foreligger gjenfunn fra perioden 1936 til 1998, og nesten 70% av gjenfunnene ble rapportert på 1960- og 1970-tallet. Mindre enn 2% av gjenfunnene

Dødsårsaker hos fugler rapportert døde (n=82).
Causes of death in birds reported as dead.

Gjenfunn med linjer fra merkeplassene rapportert i første leveår mer enn 200 km fra merkeplassene (n=15).
Recoveries with traces from the first year of life more than 200 km away from the ringing sites.

Gjenfunn rapportert i første leveår nærmere enn 200 km fra merkeplassene (n=51).
Recoveries reported in the first year of life less than 200 km from the ringing sites.

ble rapportert på 1990-tallet. Merkeplassene med flest gjenfunn er øygruppene Bølene i Vestfold og Grasøyane i Møre og Romsdal, med henholdsvis 18% og 32% av gjenfunnene.

Bare 11 individer (10%) er gjenfunnet utenfor Norge, henholdsvis i Danmark (6), Sverige (4) og Frankrike (1). I Norge er flest gjenfunnet i Møre og Romsdal (37%) og Nordland (12%).

Den viktigste dødsårsaken for fuglene som er rapportert døde er drukning i fiskegarn (50 fugler [61%]). Bifangsten har forekommet langs hele kysten, og også gjenfunn fra Sverige (3) og Danmark (1) er rapportert som garndrepte. En relativt stor andel (34%) av fuglene er rapportert skutt, men denne dødsårsaken

er sannsynligvis ikke lenger viktig, ettersom det ikke er rapportert om ringmerkede teist som er skutt siden 1981.

Gjenfunnsfakta *Recovery facts:*

Totaler *Totals:*

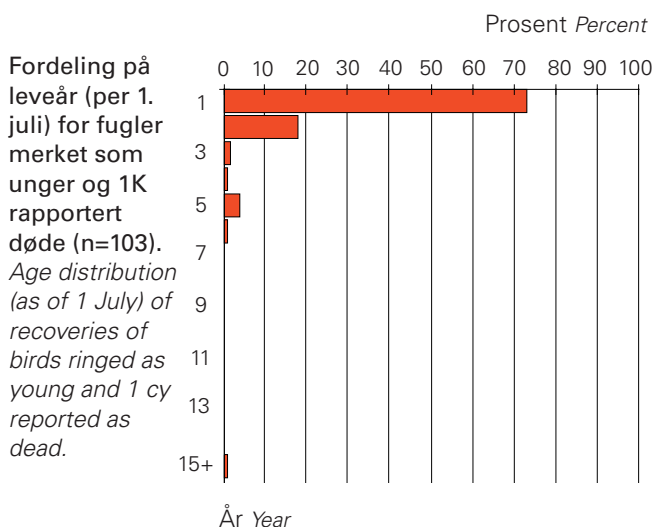
Antall ringmerket <i>Number ringed</i>	3179
Gjenfunn, alle <i>Recoveries, all</i>	121
Gjenfunn, brukt <i>Recoveries, used</i>	114
Gjenfundne individer <i>Recovered individuals</i>	114 (3,6%)
Gjenfunn merket som reirunger <i>Recoveries ringed as nestlings</i>	113
Kontrollert levende <i>Controlled live</i>	1 (0,9%)
Rapportert døde <i>Reported as dead</i>	113 (99,1%)
Funn i Norge <i>Recoveries in Norway</i>	103 (90,4%)
Funn i utlandet <i>Recoveries abroad</i>	11 (9,7%)

Gjennomsnitt *Means:*

Tid, alle <i>Interval, all</i>	1 år 1 mnd (n=81)
Tid, reirunger <i>Interval, nestlings</i>	1 år 0 mnd (n=80)
Avstand, alle <i>Distance, all</i>	167 km (n=81)
Avstand, reirunger <i>Distance, nestlings</i>	168 km (n=80)

Ekstremer *Extremes:*

Høyeste alder <i>Oldest bird</i>	15 år 11 mnd
Høyeste hastighet <i>Highest speed</i>	25 km/d
Lengste avstand <i>Longest distance</i>	1456 km
Sørligste gjenfunn <i>Southernmost recovery</i>	Frankrike (48°46'N)

Høsttrekk og overvintring

Gjenfunnsmaterialet viser at bare en liten andel av bestanden trekker ut av Norge om vinteren. Det finnes flere eksempler på at ungfugler trekker raskt vekk fra hekkeplassene. I løpet av august har flere årsunger tilbakelagt distanser på mellom 200 og 300 km. De reelle distansene er også ofte lengre. To eksempler er én årsunge som trakk fra Vestlandet til Oslofjorden, og en som trakk fra Ytre Oslofjord til Vestlandet.

Det foreligger få vinterfunn av fugler som er eldre enn tre år, men det er grunn til å anta at de fleste overvintrer på grunt farvann langs store deler av kysten. Fugler som hekker på kysten av Sør-Norge kan overvintrer på østkysten av Danmark. Nesten alle teist som er merket på vestkysten av Sverige er fra Kattegat, og en stor andel av disse fra østkysten av Danmark (Jönsson 1990). Teist merket på østkysten av Danmark er i stor grad gjenfunnet i de samme områdene (Rosendahl & Skovgaard 1968, Andersen-Harild 1969), og overlapper i hovedsak med gjenfunnene av teist merket på vestkysten av Sverige (Myrberget 1973b). Til den søndre delen av Kattegat kommer det også fugler merket i Østersjøen (Myrberget 1973b),

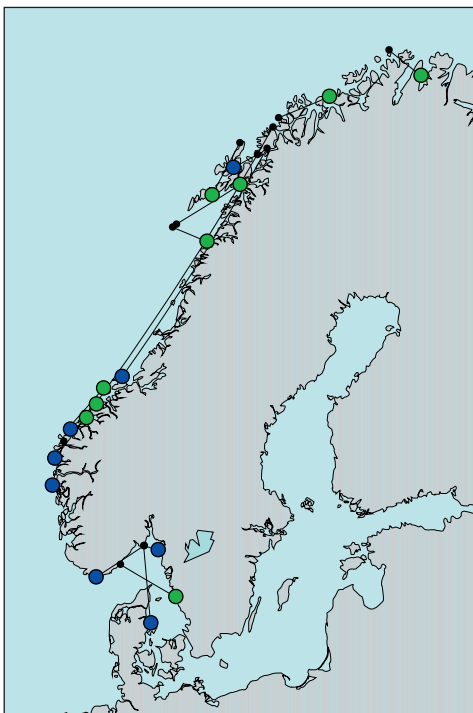
mens teist merket i Finland i første rekke er gjenfunnet langs den svenske østkysten mellom Bornholm og Stockholm (Andersen-Harild 1969).

Teist merket i den russiske delen av Barentshavet og i Kvitsjøen kan overvintrer langs Murmankysten og inne i Kvitsjøen, men enkelte er også gjenfunnet langs norskekysten ned til Trøndelag (Lorentsen & Pokrovskaya 2000). Teist kan overvintrer så langt nord som på nordsiden av Novaja Semlja i år med lite is (Antipin 1938). Teist kan også overvintrer ute i drivisen i Barentshavet.

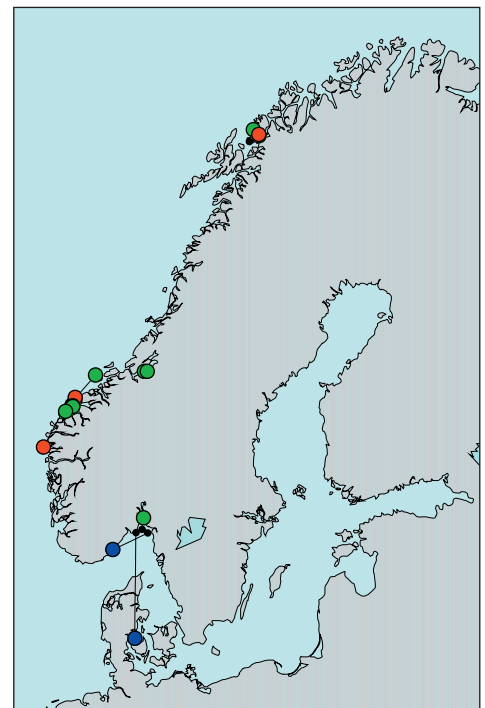
Vårtrekk og sommertilhold

En reirunge merket i Aust-Agder i 1976 ble gjenfunnet på vestkysten av Sverige i juli påfølgende år. Eksemplet viser at ungfugler kan oversomme langt fra hekkeplassene. Sommergjenfunn for fugler i sitt tredje leveår eller eldre er alle nær kolonien hvor de ble merket som unger. Dette viser at ungene kan returnere og sannsynligvis hekke i de samme områdene hvor de selv ble klekket.

En fugl merket i Danmark ble gjenfunnet som hekkefugl ca. 50 km fra området hvor den ble klekket (Andersen-Harild 1969).

Gjenfunn med linjer fra merkeplassene rapportert i andre leveår (n=17).
Recoveries with traces from the ringing sites reported in the second year of life.

Gjenfunn med linjer fra merkeplassene rapportert i tredje leveår eller senere (n=15).
Recoveries with traces from the ringing sites reported in the third year of life or later.

Summary:

In Norway, the Black Guillemot breeds in Svalbard and all along the coast, except for some areas on the southern coast. The breeding population north of the Arctic Circle is estimated at 50 000 pairs. The population has in general decreased markedly along the Norwegian coast, possibly caused by an increased population of mink.

A total of 114 recoveries of 3179 ringed birds has been reported. 113 of the recovered birds were ringed as chicks. 98 birds (90%) were recovered in Norway. Other recoveries were in Denmark (6), Sweden (4) and France (1). The most important cause of death has been drowning in fishing gear (61%), which has occurred all along the Norwegian coast and also in Sweden and Denmark. Hunting (34%) was important earlier; the last bird reported as shot was in 1981.

The recovery data show that only a small proportion of the Black Guillemots migrate out from Norway in winter. Recoveries of immature birds in summer show that these birds may stay far from the breeding sites. Summer recoveries of birds in their third year and older are in most cases close to the ringing locality and show that the Black Guillemots have a strong degree of philopatry to the breeding colony.